

El Roine, l'alternativa cíclica

El transvasament del riu que desemboca al golf de Lleó ha sigut sempre invocat per CiU i ara, per primera vegada, també per l'Estat, en èpoques de sequera o de planificació hídrica

TERRES DE L'EBRE Oscar Meseguer

Els vots de CiU i el PP han impedit que el Parlament rebutge la proposta de transvasament del Roine "per la seua ineficàcia econòmica i la seua manca de sostenibilitat ecològica, i per la seua utilització com a desllorador per fer encaixar els diferents plans hidrològics de l'Estat", tal com reclamava una moció d'ICV. És a dir, encara avui, el mateix Parlament que rebutja el Pla Hidrològic de la conca de l'Ebre per motius ecològics no renuncia majoritàriament a portar a Catalunya aigua del Roine, un riu el delta del qual també té problemes de regressió a tota la seua costa i ja no acreditada un cabal tan generós com en altres èpoques, si bé es

manté per sobre dels 1.700 metres cúbics per segon i conté aigua molt contaminada pels complexos industrials que esquitxen els més de 800 quilòmetres de riu.

Vinculat al tradicional dèficit hídric de les conques internes de Catalunya i a la necessitat política de solucionar aquest problema sense provocar tensions en altres territoris, el transvasament del Roine ha sigut el Guadiana de la planificació hídrica catalana. Encara figura en el programa electoral de CiU i ha anat apareixent i desapareixent com a solució equilibradora les dos darreres dècades. A mitjans dels anys 90, la francesa Basse Rhône Languedoc, que explota una concessió del Roine de 75 m³/s, va impulsar-ne un

avantprojecte, d'acord amb la Generalitat i amb la també pública (ara privatitzada) Aigües Ter-Llobregat (ATLL), que gestiona l'abastament a l'àrea metropolitana de Barcelona. Fins i tot se'n va concretar un traçat i també propostes per transvasar entre 10 i 15 m³/s des de Montpeller fins a la regió de Barcelona, i la iniciativa va rebre el suport matissat del Parlament europeu en el marc de l'aposta per les xarxes europees de transport, segons recorda l'enginyer i especialista en política hidràulica José M. Santafé. I tot això, a esquenes del govern espanyol, que no hi creia i que, de fet, no el va incloure ni com a possibilitat al Pla Hidrològic Nacional (PHN) del 2001, el que promovia un transvasament de l'Ebre que re-

Una imatge de la desembocadura del Roine.

servava per a les conques internes de Catalunya un volum homologable al que la Generalitat volia del Roine. CiU va acabar donant suport al PHN i això va fer que, durant uns quants anys, el Roine desaparegués de l'escena política. El 2004, el govern de Zapatero va derogar el PHN i, ja amb el tripartit instal·lat a la Generalitat, amb tres partits antitransvasistes per motius ideològics, els dos executius van reformular una aposta clara per la gestió de la demanda i la dessalinització, beneficiària de fons europeus.

LA CRISI DEL 2008 Arriba, però, la sequera del 2007 i el 2008, i el PSC, ERC i ICV se senten obligats a assumir "la urgència puntual" d'allargar el minitransvasament a Tarragona fins a Barcelona; una actuació que bàsicament no s'arriba a executar perquè plou, al marge de la contestació ciutadana a l'Ebre. Enmig de la crisi, però, CiU recupera el Roine i aconsegueix que el Congrés dels Diputats n'encarregue un estudi de viabilitat, que conclou que resultaria "complicat, car i molt problemàtic" i el desaconsella davant alternatives com la dessalinització. Es va preveure un fort impacte ecològic que obligaria a modificar les legislacions francesa i espanyola, a més a més de resultar irreversible: només seria viable si es fes una canonada de gran capacitat que no podria aturar-se quan no hi hagués necessitat d'abastament, entre d'altres coses perquè el govern francès forçaria un transvasament en continu durant anys per rendibilitzar l'obra.

Ara, sis anys després, a diferència de les vegades anteriors, sembla que ha sigut l'Estat el que ha recorregut al Roine com a alternativa, amb l'aval de la Generalitat (alguns mitjans fins i tot han publicat que va ser el conseller Santi Vela qui va proposar-ho al ministre Cañete) i d'una part important del Parlament. La remor de fons és que, abans de centrar-se en la seua tasca com a cap de llista del PP a les eleccions europees, Miguel Arias Cañete ha ofert l'abast de la faraònica obra, amb un cost de més de 4.000 milions d'euros, a les grans constructors espanyoles per mi-

tigar la crisi del sector.

És l'única raó que veuen els ecologistes rere el Roine: "L'objectiu no pot ser altre que facilitar el negoci de les grans multinacionals i contentar els desitjos de l'actual govern de Catalunya intercanviant el Roine per negociacions a la baixa del cabal ecològic de l'Ebre en el seu tram baix per permetre el transvasament de l'Ebre cap al sud del litoral mediterrani", assenyalen des d'Ecologistes en acció. Certament, l'Estat ha d'encaixar ara els diferents plans de conca en el futur nou PHN i des de plataformes com la PDE mateix s'ha alertat que els bancs d'aigua per vendre excedents de les concessions (una possibilitat, diuen que avalada per la nova legislació ambiental) o el Roine siguin elements de negociació per aconseguir el suport de totes les comunitats autònomes.

El portaveu d'Ecologistes en Acció en matèria hídrica, Joaquim Pérez, recorda que la situació actual a la regió metropolitana de Barcelona no té res a veure amb la de l'última sequera, quan se li va imputar un dèficit hídric de 110 hm³ anuals, que hauria sigut eixugat després per la dessalinitzadora del Prat, que està operant al mínim de la seua capacitat; l'ampliació de la dessalinitzadora de la Tordera (construïda la primera fase per CiU); la recuperació d'aqüífers, la modernització de regadius i els projectes de reutilització, a més a més d'un descens importantíssim en el consum d'aigua a tot Catalunya. Si els experts que van ponderar el transvasament del Roine van considerar un volum mínim per fer l'obra rendible de 6 m³/s (uns 180 hm³ anuals), tot indica que això no respondria a cap dèficit hídric català actual. Segons *La Vanguardia*, la previsió de l'ACA per al 2015 per a la regió central de Barcelona ha passat d'un dèficit de 178 hm³ anuals (l'any 2010) a un de 68 hm³.

El PSC de l'Ebre, que ha recordat que, "en qualsevol cas" el cost de l'aigua dessalinitzada seria molt inferior a l'aigua del Roine, preguntarà al govern espanyol pel futur de la seua proposta en la propera sessió al Senat a través del senador Joan Sabatés. ■

II FÒRUM D'OCUPACIÓ UNIVERSITÀRIA

CAPTACIÓ I RETENCIÓ DE TALENT A LES TERRES DE L'EBRE

www.urv.cat/campus_terres_ebre

EMPRESES PARTICIPANTS:

DIJOURS, 8 DE MAIG DE 2014

Lloc: Campus Terres de l'Ebre, Av. Remolins, 13-15, Tortosa